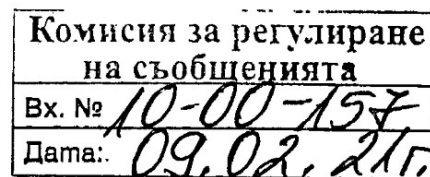
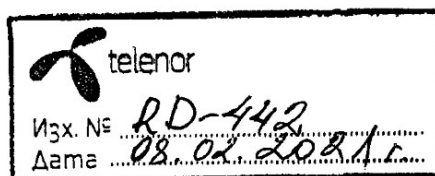

ДО
Г-Н ИВАН ДИМИТРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА
ул. „Гурко“ №6,
гр. София 1000

Относно: Обществени консултации за перспективите и условията за ползване на свободния ресурс в радиочестотен обхват 26 MHz

В мотивите към решение № 428 от 17.12.2020 г. (Решението), Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/Комисията) посочва, че преди предоставянето на спектъра, в изпълнение на принципите на прозрачност, публичност и консултативност, открива процедура за обществени консултации за перспективите и условията за ползване на свободния ресурс в радиочестотен обхват 26 GHz.

Приветстваме стремежа на Комисията да проучи нуждите на сектора от придобиване на свободния спектър в обхвата 26 GHz преди да пристъпи към формалните процедури по неговото предоставяне, както и че отчита решението на последната проведена Световната конференция по радиосъобщения (WRC-19) на Международния съюз по далекосъобщения (МСД), радиочестотна лента 24.25 – 27.5 GHz да се определи на глобална основа за бъдещото развитие на международни мобилни комуникации, в т.ч. и за 5G мрежи, при спазване на условия за защита на съществуващите мрежи. По този начин ще бъде взето под внимание мнението на настоящите и евентуалните негови бъдещи ползватели.

„Теленор България“ ЕАД (Теленор) напълно споделя виждането на КРС, че през последните години в световен мащаб се наблюдава появата на все повече приложения, за ползването на които е необходимо осигуряване на мобилен широколентов достъп до Интернет. Все повече потребители използват възможностите на новите поколения мрежи, които са проектирани да поддържат високи скорости за пренос на данни с цел удовлетворяване на изискванията за нови качествени услуги.

Осигуряването на условия за развитие на мобилния широколентов достъп до Интернет е важен фактор за развитието на икономиката като цяло, за създаване на работни места, както и за гарантиране правото на гражданите да имат достъп до качествени електронни съобщителни услуги.

Честотният ресурс в 26 GHz може да се използва за различни технологии с достатъчна гъвкавост за предоставяне на настоящите и бъдещите безжични широколентови услуги, включително и тези, базирани на 5G мрежи.

В Становището си Групата по политика в областта на радиочестотния спектър (RSPG) определя обхвати 700 MHz, 3.6 GHz и 26 GHz като първоначални за въвеждане на 5G в Европа, поради което сме на мнение, че усилията на държавните органи следва да са насочени към търсене и

съответно намиране на баланс по отношение на съвместното ползване на спектъра в разглеждания обхват за изграждане на мрежи, чрез които да се предоставят настоящите и бъдещите безжични широколентови услуги, включително и тези, базирани на 5G мрежи.

В тази връзка с цел действително осигуряване на ефективно ползване на радиочестотния спектър, създаване на условия за развитие на конкурентен съобщителен сектор, увеличаване на социалните и икономическите ползи, произтичащи от ползването на честотния ресурс, спазване на принципа на технологична неутралност и съобразяване с националните специфики при използване и бъдещо разпределение на спектър, предлагаме на Вашето внимание и молим да приемете становището на Теленор.

Приложение: Съгласно текста

С уважение,

Заличено на основание
чл.5 от Регламент (ЕС)
2016/679

Михаела Малиджиева

Пълномощник на
Изпълнителния директор на
„Теленор България“ ЕАД

Становище на „Теленор България“ ЕАД по Обществени консултации за перспективите и условията за ползване на свободния ресурс в радиочестотен обхват 26 GHz

Общи бележки

С оглед постигане в най-голяма степен на приоритетите и целите, заложи в мотивите към Позицията на КРС по поставения за обществени консултации въпрос считаме следното:

Осигуряване на възможности за гъвкаво използване на спектъра в обхват 26 GHz

Както е посочено и от комисията в Приложението към Решението във връзка с големия брой съществуващи мрежи от неподвижна радиослужба в лента 24.5 – 26.5 GHz в повечето СЕРТ държави, Комитета по електронни комуникации (ЕСС) е одобрил Доклад 303 „Ръководство за администрациите за съвместна работа на 5G и радиорелейни линии в обхват 26 GHz“ (Доклада). Този доклад е предназначен да подпомогне администрациите в процеса на вземане на решения на национално равнище за въвеждането на 5G системи в обхват 26 GHz.

Споделяме разбирането на Комисията, че съвместната работа на съществуващите мрежи от неподвижна радиослужба и 5G мрежите безспорно може да се осигури чрез прилагането на различни механизми като пространствено разделяне, разделяне по честота и комбинирани механизми. В зависимост от националните особености администрациите могат да избират между опциите и съответните подходи.

КРС е приела, че с цел защита работата на съществуващите мрежи в обхват 26 GHz и отчитайки тяхното географското разположение в България следва да бъде приложен механизмът **разделяне по честота**.

Теленор не споделя разбирането, че това е единственият начин за осигуряване на безпрепятствено и ефективно използване на спектъра при изграждане на нови мрежи и работа на съществуващите.

Считаме, че следва да се разгледат различни сценарии, за да се избере най-подходящият подход. Трябва да се вземат предвид предположенията за системните параметри според техническите характеристики на 5G системите и фиксираните услуги. За всеки разгледан различен сценарий и различни параметри, условията за съвместно съществуване могат да бъдат изразени като честота, разстояние, ъгли на антените или комбинация от тях.

Както е посочено в Доклада споделено честотно разполагане между 5G системи и мрежи от неподвижна радиослужба ще останат възможни въз основа на координационен подход, но ще зависят от националните условия.

Към настоящия момент, действащите електронни съобщителни мрежи в обхват 26 GHz се използват от предприятия, които имат потенциал и бих изграждали и 5G системи и би могъл да се използва по-гъвкав и лесно приложим модел на вътрешна координация по отношение на използване на спектъра за конкретна мрежа, съответно предлагани чрез нея услуги, от самото предприятие. Подобен подход ще позволи по-ефективно използване на спектъра в обхват 26 GHz без да е необходимо да се осъществява миграция на съществуващите мрежи към други обхвати, тъй като обхватът би могъл да се използва достатъчно ефективно за изграждане на повече от един вид мрежи. В конкретния сценарий ще се приложи механизма на **пространствено разделяне (frequency sharing, division in space)**, което позволява ефективното използване на национален принцип. В този случай, конкретното предприятие, на което е предоставен спектъра ще извършва разделянето, така че работа на отделните мрежи да е несмущавана, още повече че това е изцяло в негов интерес.

Предвид изложеното предлагаме преди вземане на решение за разпределение на спектъра в обхвата 26 GHz да се проведе задълбочен експертен анализ, с участие на представители на всички заинтересовани страни, включително участниците на пазара, които имат изградени и/или експлоатират мрежи в посочения обхват, за да се избере най-подходящата стратегия за разпределение на спектъра в 26GHz, която от една страна ще ускори развитието на 5G, а от друга няма да е свързана с допълнителни разходи, свързани с възможността за използване на изградените вече мрежи в бъдеще.

Изменение в съществуващата нормативна уредба

В контекста на направеното от нас предложение за гъвкаво използване на спектъра в 26GHz за различни технологии, за може да се реализира пълната технологична неутралност следва да се разгледа необходимостта от изменение, както на приложимите технически изисквания, така и на начина на изчисляване на годишните такси за ползване на радиочестотния спектъра в посочения обхват. Към настоящия момента са налице два начина на изчисляване на годишната такса за ползване на спектъра в 26GHz, които се базират на използваната технология.

При технологично неутрално ползване на спектъра, при спазване на всички технически изисквания за съответната технология би следвало начина на образуване на годишната такса да е един и същ, независимо от използваната технология, включително мрежи от неподвижна радиослужба и наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги и да съответства на таксата, определена в чл.7, ал.1, т.5 от Тарифата за таксите, които се събират от Комисията за регулиране на съобщенията по Закона за електронните съобщения.

Становище на Теленор по поставените въпроси

Въпрос 1. Имате ли интерес към получаване на спектъра в обхват 26 GHz за наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги, включително 5G?

Теленор проявява принципен интерес към получаване на спектъра в обхват 26 GHz за наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги, включително 5G.

Въпрос 2. Какво е минималното количество радиочестотен ресурс, според Вас, което е необходимо на едно предприятие и какво количество спектър бихте искали да Ви бъде предоставено, отчитайки възможностите за големината на честотните блокове съгласно Решение 2020/590/ЕС? Моля, посочете мотивите за отговора си.

С оглед препоръките за използване на спектър с обхват 26 GHz за предоставяне на електронни съобщителни услуги посредством 5G мрежи, намираме за резонно към момента минималното количество радиочестотен ресурс да бъде в блокове от 200 MHz, включващо предоставения вече спектър. По съображения подробни изложени в Общите бележки, с цел ефективно използване на ограничения радиочестотен ресурс в 26 GHz, ние виждаме съвместното му използване за мрежи от неподвижна радиослужба и за бъдещи поколения технологии като 5G като най-оптимално.

Въпрос 3. Бихте ли придобили прекъснати честотни блокове по разпределението по Приложението?

Към днешна дата Теленор може да заяви принципен интерес в технологично неутралното използване на 26 GHz. Това може да включва и прекъснати честотни ленти.

Въпрос 4. Кога бихте желали да Ви бъде предоставен честотен ресурс от обхват 26 GHz? Моля, посочете мотивите за отговора си.

Теленор има интерес към технологично неутралното използване на 26 GHz и използването на едни и същи ленти, както за мрежи от неподвижна радиослужба, така и за 5G системи.

Теленор проявява желание за подновяване и продължаване използването на досегашното количество спектър, предоставен на дружеството в честотна лента 26GHz за обслужване на трафика във вече изградената мрежа на Теленор по начина и при условията по-който спектъра се използва и към момента, в допълнение към технологично неутралното използване на 26 GHz.

Въпрос 5. Какви разрешения трябва да бъдат издадени според Вас – с национално и/или регионално (локално) покритие? Моля, посочете мотивите за отговора си.

С оглед на честотния ресурс, предоставен за ползване на Теленор към момента с национално покритие, желанието ни е това да се запази и за в бъдеще. Ефективното използване на спектъра, предоставен на национално ниво би се гарантирало с прилагане на принципа на технологична неутралност, което означава че предоставянето на спектър и за изграждане на наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги, включително 5G трябва да следва същият принцип, за да е възможно максимално ефективното използване на целия наличен спектър в обхват 26 GHz. В този смисъл считаме, че технологията за изграждане на мрежи не би следвало да е водеща при предоставяне на спектъра.

Въпрос 6. Предвиждате ли използването на радиочестотна лента 24.25 – 27.5 GHz за вътрешносградно покритие и изграждането на така наречените „горещи точки“ (hot spots).

В дългосрочен план, но с оглед бързото нарастване на нуждите за трафик, както и развитието на технологиите Теленор счита за резонно да има такава възможност за неутрално използване на

спектъра според конкретната нужда на дадена локация, като този начин на ползване, като и всеки друг не би следвало да е наложен на предприятията, а да следва нуждите на потребителите.

Въпрос 7. Във връзка с осигуряването на условия за въвеждане на 5G в обхват 26 GHz имате ли намерение да осъществите миграция на съществуващите си мрежи в този обхват към други обхвати или да прекратите тяхното действие? Ако имате такива намерения, моля да ни посочите в какви срокове планирате да бъде осъществена тази миграция?

Теленор има издадено разрешение № 00355/29.05.2008г. за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за неподвижен безжичен достъп (FWA) в лентите 24,50–25,25/25,50–26,25 GHz, предоставящо два дуплексно спрегнати честотни блока с ширина 140 MHz за изграждане на технологично неутрална мрежа с национален обхват. Към настоящия момент посочения радиочестотен обхват се използва ефективно на територията на цялата страна.

В тази връзка Дружеството не планира мигрирането на вече изградената мрежа в обхват 26 GHz към други обхвати.

Теленор има интерес към технологично неутралното използване на 26 GHz, включително предоставения към момента на дружеството честотен ресурс и преизползването на част от тези ленти, както за мрежи от неподвижна радиослужба, съответно услуги, така и за 5G системи.

Въпрос 8. Какви са Вашите намерения за ползване на радиочестотен спектър от обхват 26 GHz след изтичане на издадените ви в момента разрешения?

Във връзка с близкия краен срок на действие на съществуващото разрешение и изложените вече мотиви в отговора на въпрос 7 и в Общите бележки, Теленор смята, че използването на мрежи от неподвижна радиослужба ще бъде от безусловна необходимост и в средносрочен период от време. Поради това нашите намерения са за ползване на радиочестотен спектър от обхват 26 GHz и след изтичане на издаденото разрешение като бъде осигурена възможност, предоставеният спектър да бъде използван за мрежи от неподвижна радиослужба и за мрежи и услуги от ново поколение.

В обществените консултации не е включен анализ на текущата ситуация с наличните мрежи от неподвижна радиослужба, като и възможните подходящи честотни ленти за миграция на съществуващите мрежи. Съгласно Доклада подходът, свързан с изместване на съществуващите мрежи към други подходящи честотни обхвати (migration approach) описва миграцията в зависимост от националната ситуация и плътността на мрежите от неподвижна радиослужба в обхвата. Той изисква от националните администрации да идентифицират миграционни политики (като компенсация) за миграцията на мрежите от неподвижна радиослужба (напр. присвояване на нов спектър в алтернативни обхвати). Това предполага необходимостта от замяна на оборудването и препланиране на мрежите. В този смисъл за извършване на евентуална миграция е необходимо допълнително време и съществени финансови ресурси. Тъй като на този етап има достатъчно свободен спектър за изграждане на 5G мрежи считаме, че е възможна пълна миграция на спектъра в обхват 26 GHz и съответно използването му изцяло за

изграждане на 5G мрежи, но в дългосрочен план при извършване на задълбочен анализ относно необходимостта от това и съществуващите възможности за миграция на мрежите при посочените в доклада мерки.